

Kalletuotanto

- PIENTEN PUOLESTA - ISOJEN LAILLA!

Kalletuotanto Oy on kotimaista suosiva yritys varsin erikoisella alalla: se välittää sanomalehtiin suomalaisia sarjakuvia. Työsarka on pitkä ja hitaasti raivattava, sillä Kalletuotanto on ensimmäinen suomalainen sarjakuvasyndikaatti. Yritystä Lahdesta käsin pyörittävä sarjakuvataiteilija Rauli Nordberg on kuitenkin optimistinen. Sanomalehdet ovat alkaneet ottaa suomalaisenkin sarjakuvan vakavasti.

Ajatus vanha

—Idea ehti kyteä mielessäni kuutisen vuotta. Ihmettelin, miksi kukaan ei edes yrittänyt järjestää kotimaiselle sanomalehtisarjakuvalle markkinointikanavaa ulkomailta tulevan materiaalin vastapainoksi. Toisaalta tiesin, omasta kokemuksesta, että piirtäjän on hankala tehdä kahta raskasta työtä yhtä aikaa, tuottaa sarjoja ja markkinoida niitä. Pyörittelin ajatusta, että myyntiä voisi keskittää.

—Asiat alkoivat rullata, kun hyvä ystäväni innostui ajatuksesta. Yritystoimintaa tuntevana hän oli myös perustamisen aktiivinen moottori, Nordberg muistelee.

Keväällä 1982 Kalletuotanto Oy oli perustettu. Ensimmäinen vuosi meni Nordbergin mukaan totutellussa, mutta viime vuonna toiminta laajeni voimakkaasti. Tänä Kalletuotannon sarjoja ilmestyy arviolta 60 lehdessä, joista valtaosa on sanomalehtiä.

Kolmatta vuotta toimivasta Kalletuotannosta on tullut merkittävä suomalaisen sarjakuvan välittäjä. Piirtäjiä yrityksen "tallissa" on kymmenkunta, ja markkinoitavia sarjoja toistakymmentä.

Piirtäjäjoukko ei lukuna ehkä tunnu suurelta, mutta laatu korvaa määrän ruhtinaallisesti: Tarmo Koivisto, Jorma Pitkänen eli Jope ja Wallu eli Harri Vaalio kuuluvat suomalaiseen sarjakuvapiirtäjien ammattikuntaan, jonka laskea kahden käden sormin. Mukana ovat myös Titu eli Jorma Tiittanen Herra Jalanan -sarjallaan, Timo Kokkila, Karri Sutinen ja luonnollisesti Rauli Nordberg, jonka Taneli ilmestyy Helsingin Sanomien sunnuntain sarjakuvasivulla.

Hintaero ei kurottavissa

Viime vuosien vilkas sarjakuvakeskustelu on vaikuttanut Nordbergin mielestä niin, että sanomalehtien asenne kotimaista sarjakuvaa kohtaan on lämmennyt. Mutta kun keskustelu siirtyy rahaan, pätevät edelleen liike-elämän kylmät lait.

—Sanomalehtien vastaavien soisi ymmärtävän, että suomalaisen sarjakuvan markkinat ovat loppujen lopuksi niin pienet, että ulkomaisten yhtiöiden parin kymppi hintatasolle ei milloinkaan päästä. Esimerkiksi Bull's joka hallitsee äkkipäätä arvioiden noin 80 prosenttia sanomalehtisarjakuvien kakusta, voi myydä sarjansa halvalla koska ne leviävät satoihin, tuhansiin lehtiin ympäri maailmaa.

—Lehdet ovat kyllä kiinnostuneita, jopa valmiita maksamaan vähän enemmän suomalaisesta. Kuitenkin ulkomaiseen verrattuna moninkertaisiksi nousevat palkkiot saavat useimmat lehdet takajaloilleen, kertoo Nordberg.

Paikallisuus kotimaisen valtti

—Kun sanomalehtisarjakuva leviää ympäri maailman, se myös menettää jotakin. On laskelmoitava niin, että sarja toimii eri maissa, erilaisissa yhteiskuntajärjestelmissä, erilaisissa olosuhteissa.

—Suomalainen sarjakuva voi puuttua tutumpiin ja tavallista suomalaista lähempänä oleviin aiheisiin. Sen se voi tehdä vieläpä melko nopeasti. Kansainvälinen sanomalehtisarjakuva vesittyy helposti, siitä tulee yleistä ja ympäriryöreeä.

Piirtäjien koulutus puuttuu

—Hyviä ja vähemmän huonoja, luonnehtii Nordberg suomalaisten sarjakuvapiirtäjien kärkeänsä. Kärki on kuitenkin kapea.

—Kärkijoukko on kansainvälisesti täysin kilpailukykyinen, mutta valitettavan pieni. Tämä johtuu siitä, että vain sarjakuvaa ammatikseen piirtävillä on mahdollisuus kehittyä. Sivubisneksenä sarjakuvia tekemän on oltava todellinen luonnonlahjakuus kehityäkseen huippupiirtäjäksi.

Nordbergin mielestä sarjakuva-alan koulutus olisi aika saada järjestettyä, esimerkiksi graafisen koulutuksen yhdeksi erikoistumisvaihtoehdoksi.

(RAULIOLLI)

Arto Haarala